

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Defensie over de brief inzake de **Schade aan het voortstuwingssysteem van Zr.Ms. Karel Doorman (JSS) (Kamerstuk 33 763, nr. 100)**.

De voorzitter van de commissie,
Ten Broeke

De griffier van de commissie,
Van Eck

- Nr. Vraag**
- 1 Is er bij de Koninklijke Marine en de Defensie Materieel Organisatie (DMO) nog voldoende kennis aanwezig om passende kennisondersteuning en kwaliteitszorg te garanderen bij het ontwerp, de verwerving en de bouw van dit soort complexe en unieke systemen door leveranciers als Damen? Of zijn deze capaciteiten en kennis inmiddels weg bezuinigd?
  - 2 Klopt het dat er uit bezuinigingsoverwegingen bij het ontwerp van het Joint Support Ship (JSS) een inperking van capaciteit van de elektrische energie systemen heeft plaats gevonden? Is het majeure defect aan het schip het gevolg van bezuinigingen bij de verwerving van de voortstuwingsinstallatie?
  - 3 Klopt het dat het JSS eerder in gebruik is genomen dan hij eigenlijk opgeleverd zou worden? Zo ja, waarom? Is voor de proefvaart, beproevingen en een opwerkperiode voor schip en bemanning voldoende tijd in acht genomen?
  - 4 Is Defensie afgeweken van het afname protocol van het JSS? Zo ja, in hoeverre heeft dit bijgedragen aan het ontstaan van de schade nu en wat zijn de consequenties daarvan voor het inroepen van de garantie uit het contract om de schade te verhalen bij de leverancier?
  - 5 Indien de reparatie niet onder de garantie valt, ten laste van welk budget van Defensie komt de reparatie van de Zr.Ms. Karel Doorman dan?
  - 6 Op wie kunt u de kosten verhalen van het (financiële) schade die ontstaat door het niet (volledig) operationeel zijn van de JSS?
  - 7 Bent u bereid de Kamer terstond te informeren wanneer bekend is hoeveel de reparatie gaat kosten en hoeveel daarvan door Defensie moet worden betaald?
  - 8 Klopt het dat de geleden schade onder de garantie van Damen-Schelde werf valt? In hoeverre dekt de garantie de operationele (gevolg)schade die ontstaat als gevolg van het niet beschikbaar zijn van de Zr.MS. Karel Doorman? Indien die (gevolg)schade niet geheel wordt vergoed door de fabrikant, hoe wordt deze dan gefinancierd? Graag een toelichting.
  - 9 Op welke wijze wordt voorzien in transportcapaciteit nu de verwachting is dat de Zr.Ms. Karel Doorman circa acht maanden niet kan worden gebruikt? Welke vervangende capaciteit is voorhanden?
  - 10 Wat zijn de gevolgen voor de nationale en internationale verplichtingen nu het schip tijdelijk uit de vaart is genomen? Hoe vangt u deze gevolgen op? Zijn er verplichtingen die u niet kunt nakomen?
  - 11 Kunt u aangeven welke indirecte kosten gemaakt worden door het uitvallen van het schip?
  - 12 Is bekend wanneer het onderzoek naar het defect is afgerond?
  - 13 Zijn al enkele oorzaken van het defect bekend? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?
  - 14 Kunt u al nader toelichten wat er beschadigd is aan de hoofdelektromotor en wat de oorzaak daarvan is? Is de schade ontstaan door een fabricagefout of door het gebruik van de motor?
  - 15 Blijft het bij de reparatie van de defecte motor, of moet door de oorzaak van de schade ook de tweede voortstuwingsmotor via de scheepshuid moeten worden uitgenomen ter reparatie? Graag een toelichting.
  - 16 Klopt het dat de Zr.MS. Karel Doorman de enige varende bevoorradcapaciteit is van de Koninklijke Marine, of kunnen andere schepen het tekort wat ontstaat opvangen? Wat betekent het wegvallen van de Zr.MS. Karel Doorman voor de inzetgereedheid van de krijgsmacht? Graag een toelichting.

Nr.	Vraag
17	Klopt het dat het hersteltraject 8 maanden gaat duren? Kunt u toelichten waarom dit zo lang moet duren? Bestaat hierbij een relatie met bezuinigingen en het beschikbaar zijn van reserveonderdelen voor de motor?
18	Waarom is er niet voor gekozen externe onafhankelijk expertise te betrekken bij het vervolgonderzoek of een zelfstandig onderzoek te laten uitvoeren naar de (oorzaak) van de schade aan de motor?
19	Op basis van welke inzet zijn de vereisten waaraan de motoren moesten voldoen opgesteld? Is het mogelijk dat deze achteraf onvoldoende blijken te zijn?
20	Wat zijn de concrete gevolgen van de lange hersteltijd? Kunt u deze op dit moment al overzien? En zo ja, kunt u aangeven wat de concrete gevolgen, zoals op dit moment te overzien, zoals de gevolgen voor de inzet, de gevolgen voor het betrokken personeel en overige kosten die het gevolg zijn van de huidige schade aan de JSS, zoals bijvoorbeeld de inzet van vervangende capaciteit en andere kosten als gevolg van het niet (volledig) kunnen inzetten van de JSS?
21	Heeft Damen na bezuinigingen bij de DMO voldoende kennis opgebouwd om haar systeemverantwoordelijkheid waar te kunnen maken of kennis overgenomen die bij DMO aanwezig was?